

D E B I U T Y S T U D E N C K I E

2025

RACHUNKOWOŚĆ ZARZĄDCZA W ERZE GLOBALIZACJI, ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I NOWYCH TECHNOLOGII

pod redakcją
Piotra Bednarka

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2025

Recenzja

Joanna Dyczkowska, Piotr Luty, Aleksandra Łakomiak, Marta Nowak

Redakcja wydawnicza

Aleksandra Śliwka

Korekta

Katarzyna Gwizda

Skład i łamanie

Beata Mazur

Projekt okładki

Beata Dębska

Na okładce wykorzystano zdjęcia z zasobów Adobe Stock

Praca opublikowana na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa

Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0).

Skrócona treść licencji na <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>

ISBN 978-83-68699-00-5 (wersja drukowana)

ISBN 978-83-68699-01-2 (wersja elektroniczna)

DOI: [10.15611/2025.01.2](https://doi.org/10.15611/2025.01.2)

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp	6
Część 1: Controlling i rachunkowość zarządcza	
Katarzyna Palma: Teoria kontyngencji a konfiguracja systemu controllingu w przedsiębiorstwach handlowych i usługowych.....	9
Patrycja Muszelik, Viktoriia Smyrnova, Weronika Sikora: Elastyczne budżetowanie jako alternatywa dla tradycyjnych metod planowania finansowego	23
Dominika Ostrowska, Agnieszka Kuświk, Martyna Mickiewicz: Behawioralne aspekty rachunkowości zarządczej – analiza systemów motywacyjnych ...	34
Anna Fiecek: <i>Lean accounting</i> jako strategia optymalizacji kosztów i poprawy efektywności organizacji	44
Część 2: Psychologia i behawioryzm w zarządzaniu	
Kinga Mielcarek, Marcelina Wilk, Kinga Wróbel: Teorie behawioralne w systemach kontroli zarządzania – psychologiczne podejście do efektywności organizacyjnej.....	55
Sara Skowron, Natalia Binkowska, Michał Komarczewski: Psychologiczne aspekty podejmowania decyzji w organizacjach – wpływ intuicji i wartości	69
Szymon Arciemowicz, Wiktor Kukielka, Tomasz Pater: Jak psychologia behawioralna może wspierać rachunkowość zarządczą?	84
Część 3: Globalizacja i rachunkowość międzynarodowa	
Martika Pośnik, Maja Molendowska: Globalizacja i rachunkowość międzynarodowa – analiza trendów i wyzwań	98
Część 4: Rachunkowość zrównoważonego rozwoju i środowiskowa	
Mariusz Ściegienka, Patrycja Smejda Gabriela Krala: Zrównoważony rozwój w rachunkowości – metody oceny ekologicznej działalności firm.....	111
Sandra Krych, Natalia Sitek: Rachunkowość zarządcza ukierunkowana na ochronę środowiska – analiza praktyk firmy Sony.....	123
Dominika Dera, Aleksandra Wilczyńska: Rachunkowość zrównoważonego rozwoju – kluczowe wyzwania i strategie dla współczesnych przedsiębiorstw	136
Część 5: Nowoczesne technologie w rachunkowości	
Michał Łaban: Sztuczna inteligencja w raportowaniu niefinansowym – ocena skuteczności narzędzi AI	149

Wstęp

Współczesne zarządzanie oraz rachunkowość znajdują się w fazie dynamicznych zmian, napędzanych zarówno przez postęp technologiczny, jak i rosnące wymagania dotyczące zrównoważonego rozwoju. Tradycyjne podejścia do controllingu, budżetowania czy raportowania finansowego muszą być dostosowane do nowych realiów rynkowych, w których kluczową rolę odgrywają globalizacja, digitalizacja oraz czynniki behawioralne. Wraz z rosnącym znaczeniem rachunkowości międzynarodowej przedsiębiorstwa muszą radzić sobie z różnicami kulturowymi i regulacyjnymi, które wpływają na ich strategię zarządzania.

Coraz większą rolę w podejmowaniu decyzji zarządczych zaczynają ponadto odgrywać czynniki psychologiczne oraz behawioralne. Analiza mechanizmów motywacyjnych, intuicji oraz percepcji ryzyka w systemach kontroli wewnętrznej umożliwia skuteczniejsze przewidywanie i minimalizowanie błędów w zarządzaniu organizacjami. Równocześnie rozwój sztucznej inteligencji oraz automatyzacja procesów finansowych otwiera nowe możliwości optymalizacji pracy księgowych i menedżerów finansowych.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie szerokiego spektrum zagadnień związanych z nowoczesnym podejściem do rachunkowości zarządczej, controllingu oraz zarządzania. Studenci i studentki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu będący autorami artykułów naukowych podejmują próbę analizy wyzwań stojących przed współczesnymi organizacjami oraz prezentują rozwiązania, które mogą wspierać przedsiębiorstwa w ich rozwoju i adaptacji do zmieniającego się otoczenia biznesowego.

Zbiór ten podzielono na pięć sekcji, które obejmują kluczowe obszary współczesnej rachunkowości.

Pierwsza część poświęcona jest controllingowi oraz nowoczesnym metodom rachunkowości zarządczej. Rozdziały w tej sekcji przedstawiają zarówno klasyczne, jak i innowacyjne podejścia do zarządzania finansami w przedsiębiorstwach, w tym teorię kontyngencji w controllingu, elastyczne budżetowanie oraz *lean accounting* jako strategię redukcji kosztów i optymalizacji procesów.

Druga sekcja skupia się na psychologicznych aspektach rachunkowości i zarządzania. Autorzy analizują wpływ behawioryzmu na efektywność systemów kontroli zarządczej, mechanizmy motywacyjne oraz rolę intuicji i wartości w procesach decyzyjnych. Uwzględnienie czynników psychologicznych w systemach rachunkowości i zarządzania staje się kluczowe w kontekście poprawy skuteczności procesów kontrolnych i optymalizacji strategii organizacyjnych.

W trzeciej części omówione zostają kwestie globalizacji i rachunkowości międzynarodowej, w tym dokonana zostaje analiza wpływu globalnych trendów na systemy rachunkowości oraz standardy międzynarodowe. Autorzy podejmują tematykę

różnic kulturowych i regulacyjnych, które wpływają na praktyki księgowe i sprawozdawczość finansową na całym świecie.

Czwarta sekcja koncentruje się na aspektach środowiskowych w rachunkowości. W dobie rosnącej liczby regulacji dotyczących ochrony środowiska i odpowiedzialności społecznej organizacje muszą wdrażać strategie raportowania niefinansowego oraz optymalizować wykorzystanie zasobów. Rozdziały w tej części omawiają tematykę rachunkowości zrównoważonego rozwoju, środowiskowej rachunkowości zarządczej (EMA) oraz strategii firm na rzecz minimalizacji wpływu na środowisko.

Ostatnia sekcja poświęcona jest wpływowi nowych technologii na rachunkowość. Autorzy analizują zastosowanie sztucznej inteligencji w raportowaniu niefinansowym. Digitalizacja i automatyzacja księgowości zmieniają sposób pracy specjalistów z zakresu finansów, przynosząc nie tylko nowe możliwości, ale też wyzwania związane z bezpieczeństwem danych i wiarygodnością informacji finansowych.

Niniejszy zeszyt naukowy prezentuje interdyscyplinarne podejście do współczesnych problemów rachunkowości zarządczej. Przedstawione opracowania dostarczają zarówno teoretycznych podstaw, jak i praktycznych przykładów wdrażania nowoczesnych narzędzi zarządczych.

Publikacja ta kierowana jest do szerokiego grona odbiorców – studentów, badaczy akademickich, menedżerów finansowych, księgowych oraz specjalistów ds. controllingu, którzy chcą poszerzyć swoją wiedzę na temat nowoczesnych metod zarządzania finansami i strategii optymalizacji rachunkowości w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu gospodarczym.

Mamy nadzieję, że rozdziały zawarte w niniejszym zeszycie zainspirują Czytelników do dalszych badań i poszukiwań innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie rachunkowości i zarządzania.

Piotr Bednarek